

Szeged köszönti vendégeit!

A házigazda, dr. Bartha László polgármester. (Fotó: Nagy László)

Megtisztelő a számunkra, hogy egy újabb rangos eseménynek adhatunk otthont itt Szegeden, a VI. Városi Polgármesterek Randevújának, mely Magyarországon a legjelentősebb önkormányzati konferencia. Közismert, hogy a Városi Polgármesterek Randevúja az elmúlt évek alatt az önkormányzati szakemberek elismert fóruma lett.

Polgármestereknek, alpolgármestereknek, jegyzőnek lenni nem egyszerűen egy szakma, hanem hivatás is. Mindannyiunk mögött ott állnak azok az emberek, akik bizalmat szavaztak a munkánkhoz, ezért úgy kell tevékenykednünk, hogy ők mindannyian elégedettek legyenek.

Mi itt Szegeden, az önkormányzati munka megkezdésekor, célként tűztük ki, hogy városunk visszanyerje méltó helyét és szerepét a régióban, hogy az itt élőknek jó közérzetet teremtsünk. Mindez nem volt könnyű!

A 90-es évek eleje óta folyamatosan tartó balkáni válság, mely az elmúlt évben különösen feszült helyzetet teremtett, leszorította városunkat arról a színpadról, ahol a fontos események zajlanak. Ma már bátran kijelenthetem, visszaküzdöttük magunkat oda, hiszen az elmúlt év során Szeged városa, mint régióközpont számos olyan rendezvény helyszíne volt, amely mind azt bizonyítja számunkra, és az itt élő emberek számára is, hogy odafigyelnek ránk itthon és külföldön egyaránt.

Munkánk megkoronázása volt a Dél-kelet Európai Stabilitási Egyezmény keretében megtartott konferencia 1999. októberében. A balkáni helyzet rendezésére irányuló konferencián a jugoszláv demokratikus ellenzéki önkormányzatok képviselői találkozhattak az európai diplomácia vezetőivel. A konferenciához kapcsolódóan hozta létre Szeged városa az „Esély a stabilitásra alaptványt”, melyet 25 millió forinttal támogattunk. A kidolgozott struktúra bizonyítottan működik, hiszen az első szállítmányok eljutottak a nélkülözökhöz. Bizom az emberek segítségnyújtási szándékában, abban, hogy mind többen támogatják az alaptvány működését, hozzájárulva ezzel ahhoz, hogy a tőlünk délre élők sorsa jobbra forduljon, kevesebbet kelljen nélkülözniük, hozzájussanak a szükséges gyógyszerekhez.

Egy új önkormányzat létrejötte mindig változásokat von maga után, így törvényszerű és szükséges változtatásokat kellett nekünk is bevezetnünk a polgármesteri hivatal hatékony működésének elősegítésére.

Új irodai struktúrát építettünk ki, mely modernebb, mint az előző volt, megfelel a kor követelményeinek, az egyre növekvő kihívásoknak. Az átalakításoknak több célja is volt: egyrészt ki akartuk küszöbölni az indokolatlan átfedéseket, párhuzamosságokat, másrészt az új struktúra egyfajta belső profilistizációt is jelentett, ami abban nyilvánult meg, hogy jól elkülönültek az egyes ágazatok.

1999. szeptembere óta, az ISO 9001 szabvány szerinti működés próbáinak folytatását a polgármesteri hivatalban, és decemberben átestünk a sikeres auditáláson, így ma már mi is büszkélkedhetünk ezzel a minősítéssel.

Tudjuk jól: a velünk szemben támasztott követelményeknek csak olyan önkormányzati működéssel lehet megfelelni, amelynek jellemzői, hogy képes a megfelelő kapcsolatok kialakítására, hozzáértő szakemberekre támaszkodni, döntéseiben kellő körültekintéssel jár el, és azok a döntések pedig szakszerűek és a város érdekében szolgálnak.

Munkánk során azonban sokszor szembesülünk olyan problémákkal, melyekkel nem könnyű megbirkózni. Ilyen a Tisza pusztulása is, mely tragédiát sem felfogni, sem megérteni nem lehet.

Csodát tenni sajnos nem tudunk, nem lehet a halott folyót egyik napról a másikra feléleszteni. Összefogással azonban talán újra életet lehet majd a vízben teremteni, még ha hosszú idő kell is hozzá. Az összefogás szándéka megmutatkozott a folyó pusztulása során. A Tisza menti önkormányzatok levélben kérték Orbán Viktor miniszterelnök urat egy tiszai biztos kinevezésére. Mint tudjuk, ez meg is történt. Öröm a számunkra, hogy a kinevezett tiszai biztosnak mi adhatunk iródást, Szeged városában, ahol mindenkit megdöbbentett és felháborított a természeti katasztrófa ténye.

Bennünket, Tisza menti önkormányzatokat most elsősorban ez a probléma foglalkoztat. De akik eljönnek az ország különböző vidékeiről Szegedre, a VI. Városi Polgármesterek Randevújára, mindannyian mást hoznak magukkal, különféle kérdésekre várnak választ. A rendezvény során a résztvevőknek lehetőségük lesz tájékozódni, információkat cserélni, megoszthatják egymással tapasztalataikat, kicserélhetik véleményeiket.

Bizom abban, hogy a résztvevők eredményesnek ítélik meg ezt a mai napot és az itt hallottak hozzájárulnak munkájuk, munkánk sikereihez.

Dr. Bartha László

Polgármesterek randevúja

A Délmagyarország Kft. melléklete

Fölújított szegedi paloták

„A város szalonja”

Lendületesen halad a szegedi belváros rangos épületeinek fölújítása. A védett történelmi városközpont rekonstrukcióját több éves tervelőkészítés előzte meg. A Kárász utcai és Klauzál téri paloták helyreállítása remélhetőleg megindítja a kiskörúton belüli városrész egészének megszépülését.

„A csodaszép szegedi városközpontnak Európában is alig akad párja!” – mondta Novák István városi főépítész. Az 1879-es nagy árvíz pusztítását követő, teljes újjáépítésre kevés példa akad kontinensünkön. Varsó és Rotterdam említhető: a lengyel főváros a háború rombolása után kelt új életre, Rotterdamt pedig egy korszerű, modern nagyváros megteremtésének igényével tervezték újra.

Szeged víz előtti épületei (bár kevés ilyen maradt) a korábbi építészeti stílusok jegyeit őrzik. A romantika, klasszicizmus építészeti emlékei mellé az újjáépítéskor a XIX. század utolsó negyedében uralkodó eklektika itáliai formái kerültek, amelyeket tovább gazdagított a századforduló táján virágzó szecesszió. Olyan egység teremtődött, amely Szegedet minden más magyarországi várostól megkülönbözteti – a település ugyanakkor megtartotta alföldi jellegét is.

Szeged árvíz utáni történetében a fejlődés és a rombolás fejezeteit egyaránt megtaláljuk – az események „tárgyi bizonyítékait” őrzik a kiskörúton belüli utcák és terek. Az első világháborúig tartó, harmonikus fejlődés lendülete a második nagy világegyes kezdetéig éreztette hatását. Aztán viszont furcsa, ellentmondásos évek következtek. Alig halványult el a „bűnös városra” sütött szegénybéllyeg, a politikusokat és városépítőket egyaránt elragadta az „olajváros”, a „Nagy Szeged” megteremtésének gondolata.

Nem idevaló magasházak emelkedtek a tetők fölé, a belváros homlokzatairól leverték a vakolatarchitektúra díszítőlemeit. Elsívárosodás uralkodott el sok helyütt.

A régi értékek megőrzése és újak teremtése nehéz feladat. A szegedi belváros fölújításának kezdetét hosszas tervezés előzte meg. Négy éve születtek meg az első előkészítő anyagok. A főépítész kiemelte, hogy a munkába bevont szakemberek nem szokványos szabályozási tervezésre kaptak megbízást. A védett belváros fölújítása a közterületek minőségének javítására is kiterjed. Az előkészítés a közmű-rekonstrukció, a színdinamika, a tárgykultúra területét is fölölelte.

A Kárász utcai palotától a Széchenyi téri lámpaszlopon át az újságos pavilonig, az üzletek portáljai fölött himbálózó cégértől a sétáló megállító reklámtábláig minden tárgynak és építménynek a szegedi belváros szellemiségét kell őriznie, újjáteremtenie. Az előkészítő munka

Szépül a belváros. A Kárász utcai épületek rekonstrukciója az utóbbi évek leglátványosabb eredménye. (Fotó: Nagy László)

után Kiss István városépítész fogta össze a tervezést. A belváros fölújításának egységes terve elkészült, egyeztetésre vár.

Azt sem volt könnyű eldönteni, honnan induljon el a belvárosi rekonstrukció. Kézenfekvőnek látszott, hogy a Kárász utca és a Klauzál tér épületeivel kezdődjék a fölújítás. E terület az építész szerint a „város szalonja”, amelynek kisugárzása eléri majd a kiskörúton belüli városrész többi épületét is.

Egy városi közgyűlés számára készült anyag a település újjászülésének körülményeit elemzi. „Volt Szegednek egy európai pillanata a nagy árvíz után. Ami történt – szinte csoda. Itt, a tanyák, falvak, mezővárosok tengeréből büszkén emelkedett ki egy igazi város, az egyetlen az Alföldön.” Az írás kitér arra is, hogy a közgyűlés 1994-ben védetté nyilvánította a város történelmi központját, amelynek határvonalait a Tisza Lajos körút és a Tisza folyó jelenti.

Az építész úgy látja, hogy a víz utáni újjáépítés és a védetté nyilvánítás között is zajlott „egy lassú, majd hét évtizedig tartó árvíz”, amely „nem volt elemi erejű, nem rombolta le a városközpont európai arcát, de elhomályosította azt.”

Az árvízi katasztrófa nemzetközi figyelem középpontjába állította városunkat, amelynek újjáépítése európai ügyggyé vált. A városközpontot

Díszburkolat a városházáig

Visszavágtott élő, fagyálló klinkertéglából raknak díszburkolatot a Kárász utcára és a Klauzál térre – a tervek szerint még ebben az évben megkezdik a munkát. A díszburkolat-építést a közművek fölújítása előzte meg. A Kárász utcán már befejezték a kábelek és csövek rekonstrukcióját, a Klauzál téren még akad tennivaló.

Eredetileg csupán az üzletutca burkolatát cserélték volna mutatósabbra, ám az új városvezetés – az építésszer szerint igen helyesen! – úgy döntött, a díszes burkolatszöngyeg borítsa be a Klauzál teret is.

Sőt: a klinkertéglás járófelület idővel kifut a Kárász utcából, s a Széchenyi téri sétány fái alatt egészen a városházáig vezet a sétáló.

A vöröstéglás burkolatot sárga kvarcitkő berakás teszi még szebbé. A rajzos díszítőmunka klasszicista motívumokat idéző vonalvezetésű – finom utalásként az árvíz előtti épületek stílusára.

A Kárász és Kölcsey utca kereszteződésében úgynevezett „elindított” díszburkolatot látunk majd. A vegyes forgalmú Kölcsey utca (amely a gyalogos- és gépjárműforgalom előtt is nyitva marad) idővel teherbíró díszburkolatot kap.

A terveket a munkára kiírt pályázaton győztes Török Péter készítette el. Az építés elkerülhetetlen fölfordulással jár – ezért a város vezetői a szegediek türelmét és megértését kéri.

Ny. P.

meghatározó épületek karakterét is e megismételhetetlen pillanat határozta meg. „Az újjáépítésben országos jelentőségű építészek működtek közre, tehetségük garantálta, hogy ne provinciális városközpont szülessen. Urbánus térstruktúra jött létre, urbánus karakterű, de levegős hatású térrányokkal” – szól a sze-

gedi képviselők elé tárt anyag.

A történelmi városközpont nagy részének jellegét az eklektikus-szecessziós jegyek határozzák meg. Valamelyest elhatárolódott ettől a területtől a kisvárosi Palánk, amelyet viszont a későbbi átépítések alaposan megváltoztat-

tak. A jellegében teljesen eltérő Dóm tér szervesen kapcsolódik a városközponthoz. A klinikák idegenszerűsége nem zavar, hiszen távol esnek a belvárostól. A Palánk lakótelep Oskola utcai kapcsolatot viszont már disszonánsnak, zavarónak, bántónak tartják a szakmabeliek.

A belvárosi paloták azonban a „testidegen” foghíjbeépítések ellenére is meghatározzák Szeged központjának hangulatát. A fölújított házak lakásai a régi polgári kultúra újjászülésének színterei lehetnek. Az üzletek visszakapják eredeti portáljaikat. Új minőség jön létre, a hagyományörzés és értéktérítés igényével.

Novák István városi főépítész az új funkciókról szólva kiemelte a városi térszervező átalakítását: a tömbbelsőket megnyitják a gyalogosok előtt. Igen fontos a motorizáció kiszorítása a belvárosból. A kiskörúton belüli terület a séta és pihenés helyszínévé alakul. A parkolóház-program megindulása is e célt szolgálja: a Tisza Lajos körút köré települő parkolóházakban hagyott kocsikból kiszálló, gyalogossá vált autós könnyedén elválhat a szűkebb belváros bármely pontjára.

A belvárosi paloták fölújításával kezdődő folyamat Szeged új reneszánszának nyitánya lehet. Novák István szerint a ránk maradt értékes építészeti örökség, ha okosan bánunk vele, az országban is egyedülálló kincsé válhat.

Nyilas Péter